

- 204. 7.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG.

(Ingezonden bij brief van 9 December 1931.)

Naar aanleiding van de in het Verslag betreffende de ter zijde genoemde wetsontwerpen gedane mededeelingen deelt ondergeteekende het volgende mede.

Wetsontwerp, gedrukt onder n°. 2.

Artikel I.

De kosten voor de scheepsmacht in de West-Indische wateren hebben over de jaren 1929 en 1930 in totaal respectievelijk f 1 060 000 en f 1 546 800 bedragen, terwijl de desbetreffende uitgaven over het jaar 1931 geraamd worden op f 1 180 000.

Uitzending der oorlogsschepen naar de West-Indische wateren werd door de Regeering noodzakelijk geoordeeld voor de bescherming der Nederlandsche belangen aldaar. Aangezien zoodanige bescherming tot de taak van 's Rijks zeemacht behoort, was de Regeering daartoe alleszins bevoegd. Wanneer in zoodanige zending van oorlogsschepen te voren de Staten-Generaal zouden moeten gekend, zou dit een inbreuk zijn op de uitvoerende macht, welke bij de Kroon berust.

Stationneering van een oorlogsschip in West-Indië zal noodzakelijk zijn zoolang de internationale toestanden rondom dat gebiedsdeel even onzeker blijven als zij nu zijn. Afdoende bescherming en bewaking van een eilandengebied toch is zonder zulk een schip niet verzekerd.

De vraag omtrent een reorganisatie van de militaire macht en van de politie in West-Indië betreft een aangelegenheid, die niet tot de competentie van ondergeteekende behoort, doch tot die van zijn ambtgenoot van Koloniën.

Aan leiding en aan een behoorlijk optreden door officieren, onderofficieren en manschappen heeft het, wat het marinepersoneel in West-Indië betreft, nimmer ontbroken; dat personeel heeft steeds ten volle zijn plicht gedaan.

Mocht de in het Verslag gestelde vraag doelen op het voorvallene in het begin der maand Juni 1929 te Curaçao, dan kan ondergeteekende mededeelen, dat te dezen aanzien de noodige maatregelen zijn getroffen.

Ad art. 10. Tijdens het uitbreken van den brand op Hr. Ms. *Sumatra* en bij het verblijf te Sydney van Hr. Ms. *Java* werden deze bodems gecommandeerd door denzelfden hoofdofficier.

Toen Hr. Ms. *Sumatra* 14 Mei bezuiden Billiton op een rif liep, had bedoelde officier echter niet het commando over dezen bodem. Wel was hij aan boord, doch de oefeningen van het eskader, waarover hij het bevel voerde en waarvan Hr. Ms. *Sumatra* deel uitmaakte, waren voor dien dag geëindigd.

Van de door ondergeteekende genomen maatregelen mocht hij der Kamer mededeeling doen op blz. 20 en 21 der Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag betreffende het VIIIste hoofdstuk van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1932. Voorts veroorlooft hij zich te verwijzen naar zijn antwoord op de rede van den heer CRAMER, gehouden in de vergadering van

de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 1 December 1932 (blz. 899, kolom 1 der *Handelingen*).

Ad art. 47. Ter specificatie van de voorgestelde verhooging dient het volgende:

1. de aanwezigheid van eene scheepsmacht in West-Indië had extra kosten ten gevolge ten bedrage van f	560 000
2. voor toelagen, enz., bedoeld bij het onderdeel e, was meer noodig dan geraamd	570 500
3. wegens grootere koppensterkte dan geraamd moest meer worden uitgegeven	32 500
Te zamen	f 1 163 000

Ad art. 67. Ook ondergeteekende geeft de voorkeur aan de benoeming van officieren van gezondheid ter voorziening in vacatures bij dat personeel.

In 1930 heeft zich echter niet een voldoende aantal afgestudeerde artsen voor benoeming tot officier van gezondheid beschikbaar gesteld, zoodat noodgedwongen gebruik moest worden gemaakt van de diensten van burgergeneesheeren.

Ad art. 69. Bij het beoordeelen van de salariering van de aangestelde vlootpredikanten moet niet uit het oog worden verloren, dat noodig zijn predikanten met ervaring op het gebied van den pastoralen arbeid. Voorts wordt den vlootpredikanten geen pastorie als woning ter beschikking gesteld met de emolumenten, die in vele gemeenten daaraan verbonden zijn. Voor het ambt van vlootpredikant kunnen ook slechts zij in aanmerking worden gebracht, die daarvoor de vereischte bijzondere geschiktheid bezitten, waarom dan ook in overeenstemming met de meening van sommige leden bij de aanstelling de noodige voorzichtigheid werd betracht. Geheel onderschrijft ondergeteekende de meening van de leden, dat de arbeid van de vlootpredikanten, niettegenstaande de richtingsverschillen, zegenrijk kan zijn.

Ad art. 73. De gebruikelijke middelen tot bevordering van de aanneming van personeel voor de zeemacht bleken in de jaren 1929 en 1930 niet voldoende te zijn om te bereiken, dat aanneming in zulk een mate kon plaats hebben, dat dit personeel tijdig op de sterkte zou komen, noodig om te voorzien in de eischen van den dienst. Doordat de Indische Regeering in December 1929 verzocht de sterkte van het Europeesche beroepspersoneel der marine in Indië belangrijk op te voeren, en ten gevolge van de gebeurtenissen op Curaçao aldaar een blijvend marinestation werd ingesteld, werd de noodzaak tot versnelde aanneming van personeel gebiedend. Te dien einde werden advertenties geplaatst en platen gedrukt en verspreid, om meer bekendheid te geven aan de gelegenheid tot dienstneming bij de zeemacht. Onder bovenbedoelde dringende omstandigheden achtte de ondergeteekende het verantwoord, dat een bedrag van f 3000 werd besteed.

Ad art. 76. In de Memorie van Toelichting op het ontwerp van wet is aangegeven, op welke onderdeelen van het betrekkelijke artikel tekorten zijn ontstaan.

De oorzaken dezer tekorten worden in het kort alsnog medegedeeld.

Het tekort op „reiskosten zeemacht” en dat op „overtocht naar Oost- en West-Indië” is een gevolg van de gebeurtenissen op Curaçao, waarmede uit den aard der zaak bij het opmaken der begrooting geen rekening kon worden gehouden.

Het tekort op tegemoetkoming in „verplaatsingen zeemacht” en idem in „verplaatsingen landmacht” is een gevolg van de omstandigheid, dat het hiervoor uit te trekken bedrag nimmer met juistheid kan worden opgegeven; wat de zeemacht betreft,

speelt daarbij o. a. een belangrijke rol het aantal repatrieerende militairen. Voor 1930 is het tekort, voor wat de landmacht betreft, mede een gevolg van de in dat jaar plaats gehad hebbende reorganisatie, waardoor meer verplaatsingen moesten geschieden dan in normale omstandigheden het geval is.

Het tekort op den post „vervoer landmacht” is voor een deel (nl. voor f 18 000) een gevolg van de omstandigheid, dat kort vóórdat de oefeningen onder leiding van den commandant van het veldleger zouden plaats hebben, de noodzakelijkheid bleek, in verband met in Gelderland heerschende veeziekte, die oefeningen in Limburg te houden.

Voor een ander deel is de door de Artillerie-Inrichtingen geraamde som, noodig voor vervoer per motorvoer- en vaartuig, ondanks de verhooging met f 5000, vergeleken bij die voor 1929 uitgetrokken, te gering gebleken.

Uit het bovenstaande vloeit voort, dat ondergeteekende de vraag, in het Verslag omtrent dit artikel gedaan, ontkennend meent te moeten beantwoorden.

Artikel II.

Ad art. 14. Naar aanleiding van de bij dit artikel in het Verslag gestelde vraag wordt vermeld, dat de in de Memorie van Toelichting bedoelde vermindering van vrachtprijzen uitsluitend betrekking heeft op zeevracht en verzekeringspremie van *uit het buitenland* aangevoerd torpedomaterieel. Deze vermindering werd verkregen doordien de in aanmerking komende stoomvaartmaatschappij in verband met de concurrentie lagere prijzen stelde dan voorheen werden betaald.

Deze tariefsverlaging is dus een andere dan die, aangeduid in het Verslag.

Ad art. 108. Het aantal deelnemers aan wintercursussen liep in de laatste jaren terug — bij de infanterie van 1263 in

1927/1928 tot 462 in 1930/1931. Als oorzaken hiervoor is het volgende aan te geven:

1°. niet allen zijn geschikt om bij wintercursussen te worden ingedeeld;

2°. de voorkeur van sommige geschikt om in den zomer zes dagen in militair verband en onder genot van jaarwedde door te brengen, boven den over 10 avonden verdeelden wintercursus zonder genot van jaarwedde, zooals sinds 1926 het geval is;

3°. niet allen, die geschikt en genegen zijn tot het volgen van een wintercursus, blijken hiertoe geregeld in staat, in verband met hun burgerwerkkring, zoodat voor hen daarvoor de gecompriëerde cursus in de plaats komt;

4°. in de laatste jaren is aan den wintercursus een verplicht tweedaagsch verblijf in werkelijken dienst verbonden, wat voor sommigen een bezwaar blijkt op te leveren, terwijl voor anderen, blijkbaar het voordeel van de tien avondlessen plus twee dagen werkelijken dienst niet opweegt tegen een gecompriëerden cursus in den zomer.

Ad art. 111. Bij de samenstelling van de begrooting voor het dienstjaar 1930 was er op gerekend, dat jaarlijks een tiental officieren (beroeps- en reserve-officieren) in opleiding zouden worden genomen voor vlieger.

Van de in opleiding genomen leerlingen-vlieger zijn er echter zes tusschentijds van de opleiding tot vlieger ontheven op grond van onvoldoenden aanleg of onvoldoende bekwaamheid.

De voor hen op artikel 111 uitgetrokken gelden voor jaarwedden en toelagen werden als gevolg hiervan niet uitgegeven.

De Minister van Defensie,
L. N. DECKERS.